

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoP/22/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613206988
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8613206988.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Šimkovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti G. O., nar. XX.XX.XXXX, X. O., nar. XX.XX.XXXX a X. O., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom u matky, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Z., pracovisko M., deti rodičov W. O., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. N. XXX/XX, XXX XX M. a V. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. B. XX, adresa pre doručovanie I. (J.) č. XXX, okrem N., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 2P/44/2013-29 zo dňa 02.04.2014, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 2P/44/2013-41 zo dňa 03.07.2014 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 2P/44/2013-41 zo dňa 03.07.2014.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Svidník č. k. 6P/5/2006-66 zo dňa 13.09.2007 tak, že zvýšil výživné zo strany otca V. O., nar. XX.XX.XXXX na maloletého G. O., nar. 09.XX.XXXX zo sumy 702,- Sk na sumu 70,- Eur mesačne, na maloletú X. O., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 702,- Sk na sumu 70,- Eur mesačne a na maloletú X. O., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 702,- Sk na sumu 70,- Eur mesačne počnúc od 01.11.2013 do budúca vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky pod následkami výkonu rozhodnutia.

Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Uznesením č.k. 5CoP/14/2014-39 zo dňa 05.06.2014 odvolací súd vrátil vec súdu prvého stupňa bez rozhodnutia o odvolaní s tým, že uložil súdu prvého stupňa rozhodnúť o dlžnom výživnom.

Dopĺňacím rozsudkom č.k. 2P/44/2013-41 zo dňa 03.07.2014 súd prvého stupňa doplnil výrokovú časť rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 2. apríla 2014, č.k. 2P/44/2013-29 týmto výrokom:

Dlžné výživné za obdobie od 01.11.2013 do 31.03.2014 pre maloletého G. O., nar. X.X.XXXX vo výške 233,50 Eur, pre maloletú X. O., nar. XX.X.XXXX vo výške 233,50 Eur a pre maloletú X. O., nar. XX.X.XXXX vo výške 233,50 Eur, povolil otcovi splácať v 10,- Eur mesačných splátkach na každé dieťa, spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok až do úplného vyrovnania dlhu.

Právne odôvodnil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine, výrok o trovách konania ust. § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.). Doplniací rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 166 ods. 1, 2, 3 O.s.p.

Vykonaným dokazovaním dospel súd prvého stupňa k záveru, že došlo k zmene ako na strane otca mal. detí, ktorý toho času pracuje, ako aj na strane mal. detí, ktoré sú od posledného rozhodnutia vekovo staršie a vyžadujú oveľa väčšie náklady na výživu, či ošatenie.

Z výpisu mzdového listu otca mal. detí vyplýva, že jeho priemerná čistá mzda za rok 2012 predstavovala sumu 238,- Eur, za rok 2013 za obdobie od januára 2013 do júna 2013 sumu 677,50 Eur mesačne a za obdobie od júla 2013 do októbra 2013 príjem predstavoval sumu 16,83 Eur. Ďalej z neho vyplýva, že pracuje vo firme Jastrabá agro s.r.o. od 01.07.2013 na dohodu o vykonaní práce v rozsahu 10 hodín mesačne. Z výpovede otca vyplynulo, že tento pracuje ako bača na farme s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 400,- Eur. Vlastní motorové vozidlo, za ktoré spláca leasing vo výške 143,57 Eur. Pracuje nepretržite od rána do neskorého večera. Z uvedeného je zrejmé, že príjem otca mal. detí v súčasnej dobe nemôže predstavovať sumu 16,83 Eur, ako to vyplýva z potvrdenia firmy Jastraba agro s.r.o. za 10 hodín mesačne. Otec mal. detí pracuje nepretržite a stará sa o stádo. Je všeobecne známe, že príjem má z rôznej činnosti súvisiacej s touto činnosťou, napríklad mlieko, syr a podobne. Súd má za to, že určené výživné zodpovedá schopnostiam a možnostiam otca, a preto z uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Je potrebné poukázať aj na to, že mal. deti sú oveľa staršie a potrebujú oveľa väčšie náklady na výživu, či ošatenie ako pred siedmymi rokmi, kedy bolo naposledy o výživnom rozhodované.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., pretože vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré je možné začať i bez návrhu, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Doplniací rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tak, že z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletých detí sa svojim návrhom domáhala zvýšenia výživného na maloleté deti zo strany otca zo sumy 23,30 Eur na sumu 120,- Eur mesačne na každé maloleté dieťa počnúc od podania návrhu. Tunajší súd rozsudkom zvýšil výživné zo sumy 702,- Sk (23,30 Eur) na sumu 70,- Eur mesačne na každé maloleté dieťa, a to na čas od 1.11.2013 do budúca. Z uvedeného vyplýva, že súd nerozhodol o dlžnom výživnom.

Vzhľadom na to, že súd opomenul v napadnutom rozsudku rozhodnúť o dlžnom výživnom, rozhodol týmto doplniacim rozsudkom tak, že určil dlžné výživné za obdobie od 01.11.2013 do 31.03.2014 pre maloletého G. O., nar. XX.XX.XXXX vo výške 233,50 Eur (46,70 Eur x 5 mesiacov), pre maloletú X. O., nar. XX.XX.XXXX vo výške 233,50 Eur (46,70 Eur x 5 mesiacov) a pre maloletú X. O., nar. XX.XX.XXXX vo výške 233,50 (46,70 Eur x 5 mesiacov). Uvedené dlžné výživné povolil súd otcovi splácať v splátkach po 10,- Eur mesačne, pričom zohľadnil splácanie leasingu zo strany otca i jeho súčasné schopnosti a možnosti. Súd určil splátky v sume 10,- Eur mesačne na každé maloleté dieťa pod stratou výhody splátok až do úplného vyrovnania dlhu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie otec maloletých detí V. O.. Nesúhlasil s napadnutým rozsudkom a tento považuje za nesprávny a nezákonný. Ako otec mal. detí si uvedomuje, že so zvyšovaním veku detí vznikajú aj ich vyššie náklady na pokrývanie ich základných životných potrieb. Je pravdou, že na jednej strane sú zvýšené potreby mal. detí, avšak tieto musia byť v rovnováhe so schopnosťami a možnosťami rodiča, t.j. musia súvisieť s výškou jeho zárobku. Zo strany súdu bolo zistené aké príjmy a zárobky poberá, pričom súd túto skutočnosť, ktorá je podľa neho rozhodujúca nebral do úvahy, bez zohľadnenia tohto faktu mu zvýšil výživné zo sumy 702,- Sk na sumu 70,- Eur mesačne na každé dieťa a to počnúc od 01.11.2013, čo v skutočnosti znamená, že došlo k zvýšeniu od poslednej úpravy (702,- Sk/23,33 Eur) o 300 %. Súd pri stanovení výšky výživného na každé dieťa nediferencoval ich vek a potreby, ale určil na každé dieťa výživné rovnako, t.j. syna G. XX-ročného a dcéry X. XX-ročnej a X. 10-ročnej. M. pri stanovení výživného taktiež neprihliadal a ani nezohľadnil vo svojom rozhodnutí,

že na deti platil sám dobrovoľne vo zvýšenej miere mesačne na každé 36,- Eur, ďalej súd nerozhodol o dlžnom výživnom za obdobie od 01.11.2013 do vydania rozsudku 02.04.2014 a toto dlžné výživné neurčil platiť spolu s mesačným výživným do budúcnosti, v akých splátkach. Nie sú pravdivé tvrdenia matky detí, že ho počas letných mesiacov jeho zamestnávateľ neplatí, že vyrába syr a tento predáva, pretože takéto niečo neprichádza do úvahy, je to vyložené výmysel matky. On je riadne v zamestnaneckom pomere, poberá mesačne také mzdy aké vyplývajú z potvrdenia jeho zamestnávateľa. Chce uviesť, že jeho mzda za obdobie od januára 2013 do júna 2013 mesačne po 677,50 Eur nezodpovedá skutočnosti, pretože jeho zamestnávateľ mu do tejto mzdy započítal aj mzdy ďalších troch pomocných pracovníkov, ktorí pracovali v tom čase na salaši a on ich z tejto mzdy, ktorá mu bola vyúčtovaná vyplatil. Ďalej uviedol, že väčšiu časť jeho života vykonáva prácu „bača“, táto práca je náročná, je však slabo honorovaná, na území východného Slovenska je ťažko nájsť si aj túto prácu, a preto si našiel prácu ďalej od svojho bydliska, kde predtým býval spolu s deťmi a matkou. Žiadal preto, aby odvolací súd po zohľadnení jeho argumentov preskúmal rozsudok Okresného súdu vo Svidníku a uložil mu platiť výživné diferencovane na každé dieťa v zníženej, menšej miere ako to urobil súd vo Svidníku. Taktiež poukázal na to, že deti počas letných prázdnin v tomto ich veku by mohli ho navštíviť na salaši, kde býva a to na dobu aspoň jedného mesiaca, kde by jednak strávili časť svojich prázdnin, videli spôsob jeho života a v niečom mu aj pomohli. Takouto skúsenosťou by si mohli vytvoriť obraz aj o tom, že každé euro má svoju hodnotu a treba si ho vážiť. Matka svojou výchovou riadne nevyplýva na vývoj detí, deti sú neúctivé, roztopašné, o čom svedčí aj to, že najstaršia dcéra ešte ako maloletá sa stala matkou. On je od detí vzdialený ďaleko, nemôže na ne bezprostredne vplývať, pracuje ťažko a tak vysoké výživné, ako mu určil súd vo všetkom neporieši výchovu detí. Ponecháva preto aj na zváženie súdu, či pri stanovení výživného neurčí časť výživného na konzum a časť výživného na úspory.

K odvolaniu otca maloletých detí sa vyjadrila matka W. O.. Na svojom návrhu trvá a nesúhlasí s odvolaním otca. Má za to, že jeho odvolanie je tendenčne a vôbec sa nezakladá na pravde. Otec by si mal uvedomiť, že tu ide o jeho deti a ich budúcnosť. To, že zamestnávateľ otcovi priznal mzdu vo výške 677,50 Eur a z ktorej údajne vypláca mzdu svojím pomocníkom, čo nie je pravdepodobne, lebo ak by im musel vyplácať mzdu za vykonanú prácu, tak sa dopúšťa trestného činu úmyselného krátenia daní, nemocenských dávok za údajných pracovníkov, resp. pomocné sily. Čo sa týka detí mal. G. a X., X., nemá prehľad o ich veku a ani sa o nich nezaujíma. Naposledy, keď boli u ňo na prázdninách za celé dva týždne ich pobytu u ňo boli absolútne bez dozoru a ani sa im nevenoval, takže ich musela predčasne zobrať domov a odvtedy nechcú deti tráviť s ním akýkoľvek voľný čas. Zvýšenie výživného je nevyhnutné. Syn G. sa pripravuje na stredoškolské vzdelanie. X. a X. sú vo veku kedy aj oni potrebujú mať určitý štandard tak, aby sa mohli kvalitne vzdelávať. Pre všetky 3 deti je nevyhnutná tvorba úspor, ako otec by mal na tvorbu úspor, vzdelanie, ošatenie adekvátne prispievať. 36,- Eur ktorými prispieva na každé z detí sú veľmi nízke a neprimerané ich potrebám. Z uvedeného dôvodu na návrhu trvá a navrhuje Krajskému súdu v Prešove, aby zamietol odvolanie otca a aby ponechal rozsudok Okresného súdu vo Svidníku č.k. 2P/44/2013 ako právoplatný.

K odvolaniu otca sa vyjadril i kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov. V záujme maloletých detí navrhol potvrdiť rozsudok.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s dopĺňacím rozsudkom a spolu s konaním, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 04.09.2014 a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Podľa ust. § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods.2 citovaného zákonného ustanovenia, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods. 4 citovaného zákonného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ust. § 62 ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t. j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom, ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práva a povinností (§ 26 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov).

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 159 ods. 3 O. s. p. i ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Zákon však počítá s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ust. § 163 O. s. p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Nie je pritom rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať k všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Touto zásadou sa musí súd riadiť pri rozhodovaní o podanom návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že rodičia maloletých detí G. O., nar. XX.XX.XXXX, X. O., nar. XX.XX.XXXX a X. O., nar. XX.XX.XXXX nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti. Ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 3C/119/2005-61 zo dňa 23.02.2006, pričom mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu vo výške 645,- Sk mesačne (21,41 Eur). Naposledy o výživnom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 6P/5/2006-66 zo dňa 13.09.2007, ktorým bolo zvýšené výživné zo sumy 645,- Sk na sumu 702,- Sk (23,30 Eur) mesačne na každé dieťa počnúc od 01.07.2006. V čase rozhodnutia rodičia mal. detí boli bez pracovného pomeru.

Matka mal. detí v súčasnej dobe pracuje vo firme OTPK Bardejov ako šička, kde jej priemerný čistý mesačný zárobok je okolo 420,- Eur až 450 Eur. Poberá rodinné prídavky na tri mal. deti. Iné príjmy nemá. Zo svojho príjmu musí uhrádzať elektrinu 90,- Eur, za vodu 30,- Eur a ďalšie náklady má na stravu a ošatenie.

Otec v súčasnej dobe pracuje ako bača na farme v obci Nevoľné, pričom z odpisu mzdového listu za rok 2013 vyplýva, že jeho priemerná čistá mzda predstavuje sumu 344,- Eur. Vlastní osobné motorové vozidlo, za ktorý platí leasing mesačne vo výške 143,57 Eur. Mesačne má výdavky na domácnosť vo výške 150,- Eur a spláca pôžičku vo výške 25,- Eur mesačne. Ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Bol ochotný prispievať na jedno dieťa výživným vo výške 40,- Eur.

Sám otec vo svojom výpovedi uviedol, že pracuje ako bača na farme s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 400,- Eur. Vlastní motorové vozidlo, na ktoré splácal leasing vo výške 143,57 Eur. Pracuje nepretržite od rána do neskorého večera. I odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že je zrejmé, že príjem otca maloletých detí v súčasnej dobe nemôže predstavovať sumu 16,83 Eur, ako to vyplýva z potvrdenia firmy Jastrabá Agro s.r.o. za 10 hodín mesačne. I odvolací súd má za to, že výživné určené súdom prvého stupňa zodpovedá schopnostiam a možnostiam otca. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine z ktorého vyplýva, že každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich potrieb, teda v danom prípade na splácanie leasingu na osobné motorové vozidlo.

Súd prvého stupňa vo veci správne rozhodol i čo do dlžného výživného, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčiacim rozsudkom č.k. 2P/44/2013-41 zo dňa 03.07.2014 podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

K odvolacej námietke otca, že je v pracovnom pomere a poberá mesačné mzdy, tak ako vyplývajú z potvrdenia zamestnávateľa, odvolací súd uvádza, že v danom prípade súd prvého stupňa z priemernej mzdy otca, tak ako to vykázal zamestnávateľ aj vychádzal. Čo sa týka námietky, že za január až jún 2013 vykázal zamestnávateľ v sume 677,50 Eur na mzdu otca, pričom malo ísť o mzdu ďalších troch pomocných pracovníkov, odvolací súd uvádza, že danú odvolaciu námietku považuje odvolací súd vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa za účelovú.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Ide vo veci o konanie starostlivosti o maloleté deti, ktoré možno začať i bez návrhu. Preto odvolací súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.